

Напротивъ: Яворовъ, търсейки чрезъ поезията си опора, за да се утвърди като личностъ, си остана единъ непоправимъ български Хамлетъ. Хамлетъ, споредъ Тургеневъ, е преди всичко анализъ — а следъ това безвѣрие. Яворовата хамлетовщина, както и при героя на Шекспира, има корена си въ раздвоенето у личността. Отъ една страна, остро чувствителниятъ темпераментъ не може да се примири съ околната срѣда, той отрицава съ трагически жестъ на своя спонтаненъ вътрешенъ бунтъ, а отъ друга, на мѣстото на разрушенитѣ кумири, поради волево безсилие, той не може да постави нови. „Хамлетъ, по думитѣ на Тургеневъ, самъ си наниса рани, самъ се измъчва; въ неговата ржка има мечъ: двуостриятъ мечъ на анализа“. — Тѣй самата душевна, хамлетовска структура на Яворова а priori прави изключена възможността щото той да може да срещупостави на старата, отживялата — нова, своя вѣра. И страданието, което буботи въ всѣки стихъ отъ поезията му, не сж нерадоститѣ и болкитѣ на една личностъ само, а трагиченъ отзвукъ на масови крушения, чиято стихия е безусловно унищожителна, защото не оставя абсолютно никакъвъ пробивъ за евентуаленъ изходъ. Дори въ социалнитѣ пѣсни на Яворова нѣма нито капка отъ романтика и възторженостъ, въ тѣхъ се люлъ тежката, като оловна топка, атмосфера на масова трагичностъ. Въпрѣки опититѣ му да се окже въ романтичнитѣ води на революционната борба, Яворовъ никога не е билъ революционеръ, такива каквито сж били, напримѣръ, Ботйовъ, Левски, Г. Дѣлчевъ и др. Не че нѣмаше благоприятни обективни условия да остане действително такъвъ, но нему липсваха вътрешни предпоставки за това, защото чувствителната му душа бѣше безнадежно разкъсана, съ завишаги не нарушено, а просто разрушено вътрешно спокойствие и равновесно единство.

Прозорливото око е могло да открие още въ началото на Яворовото творчество, че неговото вродено психическо неспокойство и ненаситна, тревожна рефлексия сж вътрешни предпоставки, които по никакъвъ начинъ не могатъ се примири съ проявления отъ самия него борчески патосъ. И ако все пакъ този патосъ, това борческо настроение съществува, то е случайно и емоционално необедително. То сж само мимолѣтни преходи въ душата, незначителни оазиси всрѣдъ пустинята на неговото универсално съмнение и невѣра.

Ботйовъ е символъ на вѣрующото начало у човѣка, на оптимистичния устремъ на духа, неотровенъ отъ самоанализъ и рефлексия. Той е носителъ на бунта на пробудената съвѣсть, която е узрѣла за подвигъ, да се принесе въ жертва върху олтаря на бждешето. Нейната стихия е вѣрата въ тържеството на правдата и борческиятъ поривъ за постигането ѝ. Религията ѝ е рицарскиятъ подвигъ за защита на поруганата истина и на низвергнатата красота. Яворовъ обаче въплѣщава фаустовския бунтъ за откриване тайнитѣ на Бога, за разгадаване „проклетитѣ